

Betænkning

over forslag til lov om sandflugtens bekæmpelse.

(Afgivet af udvalget den 8. marts 1961).

Udvalget har holdt 5 møder og har herunder haft samråd med landbrugsministeren.

Udvalget, der i et ikke ubetydeligt omfang har kunnet bygge videre på det grundlag, som skabtes af det i folketingsåret 1959-60 nedsatte udvalg til behandling af det da fremsatte forslag til klitlov, har bl. a. drøftet følgende spørgsmål:

I lovforslagets § 6, stk. 2, er der foreslået tillagt klitmyndighederne en beføjelse til at give offentligheden adgang til færdsel til fods og ophold på fredede strækninger. Ministeren har på foranledning af et af udvalget herom stillet spørgsmål erklæret sig villig til ved en tilføjelse til den foreslåede bestemmelse at tydeliggøre, at der alene bør kunne gives offentligheden adgang til kortere ophold på de fredede strækninger, og at kampering el. lign. uden ejerens samtykke ikke bør kunne tillades. Ændringsforslag nr. 1 tager sigte herpå.

Endvidere har ministeren stillet det under nr. 2 anførte ændringsforslag til § 17, hvorved han imødekommer et i udvalget fremsat ønske om, at statskassen overtager amtsfondenes udgifter ved dæmpningsarbejder på de fredede arealer.

Herudover har udvalget med ministeren drøftet muligheden af at tydeliggøre, at de i lovforslaget indeholdte påbud og forbud alene er begrundede i ønsket om at undgå eller bekæmpe sandflugt. Ministeren har på foranledning heraf fremsat følgende udtalelse:

„De omhandlede påbud og forbud indeholdes i lovforslagets §§ 5-8.

§ 5 indeholder forbud mod på sandflugtsfredede strækninger at opføre nye bygninger eller at foretage tilbygning til, ombygning af eller genopførelse i væsentlig ændret skikkelse af eksisterende bygninger. En tilsvarende bestemmelse indeholdes i § 17 i sandflugtsloven af 29. marts 1867

som ændret ved § 3, stk. 2, i loven af 11. maj 1935.

Forbuddet er begrundet med, at byggearbejder kan virke fremmede på sandflugt, og at tilladelse til omfattende sommerhus- og andet byggeri vil intensivere færdslen over klitterne og derved øge sandflugtsfaren væsentligt. Det er desuden påkrævet, at der opretholdes et ubebygget bælte langs den jyske vestkyst, hvor klitvæsenet uden at være hindret af bebyggelse kan foretage de af sandflugten på stranden nødvendiggjorte dæmpningsarbejder. Øget sandflugt eller kystens tilbagerykning vil resultere i, at klitterne breder sig ind i land, og i så tilfælde vil en bebyggelse umiddelbart bag en meget smal havklit være meget uheldig både for klitvæsenets dæmpningsarbejder og for husejerne selv.

Et tilsvarende byggeforbud er med hensyn til landets øvrige kyster hjemlet i § 25, stk. 1, i statsministeriets bekendtgørelse nr. 106 af 21. marts 1959 af lov om naturfredning, og sandflugtslovgivningens byggeforbud kommer rent faktisk også naturfredningsinteresser til gode. Dette ændrer imidlertid ikke det forhold, at alene sandflugtshensyn har været bestemmende for landbrugsministeriets og klitdirektoratets ønske om at opretholde et byggeforbud ved vestkysten i den kommende sandflugtslov.

§ 6, stk. 1, indeholder forbud, der værner den sandflugtsdæmpende plantevegetation og indretninger, der tjener sandflugtens dæmpning, samt forbud mod foranstaltninger, der har en uheldig indflydelse på sandaflejringen.

Ifølge § 6, stk. 2, kan klitmyndighederne give offentligheden adgang til færdsel til fods og ophold på fredede strækninger, dog at de private lodsejere kan forbyde færdsel og ophold nær ved deres beboede bygninger. En tilsvarende beføjelse for klit-

myndighederne er hjemlet i medfør af § 18, 2. punktum, i sandflugtsloven af 1867 og har sit modstykke i statens påtagelse af pligt til at sørge for og bekoste sandflugtsdæmpningen og har i tidens løb vist sig tjenlig til at undgå stærkt slid på enkelte klitstrækninger.

Man må indrømme, at den generelle tiladelse, som klitdirektøren tidligere har givet i medfør af ældre lovbestemmelser, går noget ud over, hvad hensynet til sandflugtsbekæmpelsen nødvendiggør, idet hensynet ville være tilgodeset ved konkrete påbud om at åbne de nødvendige arealer, der ligger op til ejendomme, hvor fare for sandflugt opstår. Man må imidlertid anse det for betænkeligt at begrænse den bestående adgang for offentligheden til færdsel og ophold i forbindelse med badning.

Bestemmelsen harmonerer til en vis grad med naturfredningslovgivningen, men som tidligere understreget under folketingets behandling af lovforslaget er det direkte formål med bestemmelsen at sprede publikums færdsel på fredet klit og strand over det størst mulige område for derved at formindske slidet på udsatte strækninger og opretholde en forsvarlig dæmpningstilstand uden drastiske afspærringsforanstaltninger.

§ 6, stk. 3 og 4, giver klitmyndighederne adgang til af hensyn til fare for sandflugt at forbyde offentlig færdsel og ophold på fredede strækninger samt at fastsætte andre indskrænkninger i disse arealers benyttelse. Privat færdsel og jagt kan dog kun forbydes i det omfang, det er nødvendigt til sikring af dæmpningsforanstaltninger.

§ 6, stk. 5, giver klitmyndighederne adgang til på fredede strækninger dels at påbyde nedlægning af veje og stier, hvis der er anden fornøden adgang til de pågældende lodder, dels at forbyde anlæg af nye veje og stier. Det er nødvendigt, at klitmyndighederne kan regulere færdslen på det fredede

område for at undgå slid på udsatte arealer.

§§ 7-8, der vedrører ikke-fredede strækninger, skal ifølge deres affattelse kun finde anvendelse på arealer, hvor der indtræder sandflugt eller overhængende fare derfor.

Som det fremgår af foranstående redegørelse for baggrunden for de i lovforslaget indeholdte påbud og forbud, er disse indgreb alene begrundede i ønsket om at ungå eller bekæmpe sandflugt, jfr. dog bemærkningerne til § 6, stk. 2, og jeg er enig med det ærede udvalg i, at dette kommer til udtryk i udvalgets betænkning.“

Udvalget kan herefter indstille lovforslaget til *vedtagelse* med de af landbrugsministeren under nr. 1 og 2 foreslåede ændringer, der er tiltrådt af hele udvalget.

Ændringsforslag.

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 6.

1) I stk. 2, 1. punktum, indsættes efter ordet „ophold“ ordene: „af kortere varighed“.

Til § 17.

2) Stk. 2 og 3 affattes således:

„Stk. 2. Udgifterne ved sandflugtskommissionernes virksomhed, bortset fra de i § 16, stk. 2, omhandlede ydelser, og udgifterne ved dæmpningsarbejder på de fredede arealer afholdes med $\frac{5}{6}$ af statskassen og $\frac{1}{6}$ af vedkommende kommune. Udgifter ved dæmpningsarbejder på staten tilhørende arealer afholdes dog alene af statskassen. De statskassen påhvillende udgifter bevilges på de årlige finanslove.

Stk. 3. De i stk. 2, 1. pkt., omhandlede udgifter udredes i det i § 10, stk. 1, anførte område forskudsvis af statskassen og i de øvrige dele af landet forskudsvis af vedkommende kommune.“

Bladt. Baagø. Jens Chr. Christensen. Foged. Heilesen. Hjortnæs.

Lund Jensen. Evald Kristensen. Th. Mikkelsen. K. Axel Nielsen. Poul Nilsson.

Helga Pedersen. Axel Sørensen, næstformand. Thestrup. Chr. Thomsen, formand. H. C. Toft. Vivike.